

Az Ujság

6 évf. - 300 szám | független politikai napilap | SALONTA, 1934. szeptember 20. csütörtök

Előfizetési árak: Helyben 1 óra 25 Lei, vidékre: 35 Lei. -- EGYES SZÁM ÁRA: 1 LEU

Szerkesztésért felelős: GAÁL SÁNDOR

Szerkesztőség és kiadóhivatal: SALONTA PIATA UNIRII No 13.

Kaleidoszkóp

IRJA: SERÉNYI JÓZSEF

Az ujságírás rögzös mezején sorok és emberek vetülnek arra a hatalmas síkra, melyen az ujságíró éli életét. Ki van téve a haragnak, sokkal inkább, mint más foglalkozású ember, mert elég, ha 10 éven keresztül jót ír valakiről — csak egyetlen egyszer megírja az igazat: kész a harag!

Dehát az ilyesmi fölött mi már jól megedzett, harcoló, de csak másokért harcoló szürke krónikások — elsiklunk.

Legutóbb találkoztam egy salontai urral, aki így szólt hozzám:

— Köszönöm, hogy megírta a bírósági tárgyalást! Mondhatom, sok perfid dologban volt részem, sok cinikus emberrel összehozott a sorsom, de ilyen halatlan cinizmus kihozott a sodromból. Megköszöni, hogy irtam róla. Hogy merészeltem. Azt hitte, hogy egy bírósági tárgyalás anyaga meghamisítható. Ami nekem kötelességem volt a közönséggel szemben — az neki reklám!

Legközelebb már a börtönviselt emberek fogják megkérni a sajtót arra, hogy színes szavakkal jeltessék be a közönségnek — kiszabadulásukat a börtönből.

Azt, hogy az anyanyelven való beszéd joga — szent jog, Maniu dr. akkori balázsfalvi ügyvéd is bebizonyította. 1912 március 29 én, Alsó Fehér megye közgyűlésén románul beszélt. Tehát az anyanyelvén. Ime, az anyanyelv szentségének egy ékes példája. Nem a papír, nem a paragrafus, hanem az egyén határozza meg, hogy milyen anyanyelvű!

Mennyire megváltozott a tolsztoji mondás: „Az asszonyoknak az a rendeltetésük, hogy gyermekek szülése és nevelése, az elhasznált erőnek újjakkal való pótlása által tartsák fenn az életet...” És mégis hódít az egyke rendszer!

Tudom, mosolyogsz kedves olvasóm, hogy oktató célzattal írom ezeket a széljegyzeteket. De bocsánat a gyarlóságért, azoknak írodik, akiknek van érző szívük s akik tudnak még egy kicsit gondolkodni.

Nem jelenti

Németország bekerítését a keleti paktum

A Times tudósítója igen érdekes interjút csinált gróf Bethlen István, volt magyar miniszterelnökkel.

Gróf Bethlen kijelentette, hogy a locarno-i egyezményen alapuló keleti

egyezménynek egész Európa életére nagy jelentősége van s az nem jelenti Németország bekerítését. Sőt, ez a paktum az európai béke megszilárdítását jelenti.

Sokkal nagyobb szigorral hajtják be ezentúl a forgalmiadót

A pénzügyminiszter elégedetlen az állami követelések behajtásának eredményével és különösen a forgalmi, valamint a luxusadó esését kifogásolja s ezért rendkívül szigorú körrendeletet küldött a pénzügyigazgatóságához utasítva azokat, hogy ki-méletlenül hajtsák be az adót.

A miniszter feltételezi, hogy sok

vállalat nem fizeti a forgalmiadót, holott kötelezve van erre. Éppen ezért utasítja az illetékes hatóságokat, hogy nagyobb vállalatoknál csináljanak rajtaütésszerű ellenőrzéseket. A pénzügyi közegek erre vonatkozó munkáját buccuresti főellenőrökkel is kontroláltatni fogják.

Franciaország már előre fél februártól

Párizs. Ismeretes, hogy Párizs-ban ez év februárban véres zavargások történtek. Éppen ezért a jövő év februárjára felkészülnek azzal, hogy a téli időszakra a katonai helyőrséget

megkésztesszék.

A tizedik gyaloghadosztályt kibővítik, a lovasrendőrök létszámát is szaporítják.

Ki akar póstamester lenni?

A salontai állami pósthivatal közli, hogy fizetés nélküli gyakornokokat fel vesz egyéves időtartamra. Egy év után az illetők vizsgázhatnak s vidéki

póstamesteri állást nyerhetnek el. Felvételi kellék: nagykorúság, román-állampolgárság, négy középiskola és katonai szolgálat teljesítése.

Politikusok, ha találkoznak

Bécsi jelentések közlik, hogy Schussnig osztrák kancellár november hó elején Párizsba megy, ahol nagy-

fontosságu tárgyalásokat folytat Barthou francia külügyminiszterrel.

Visszakapja pénzét, ha az iskolai cikkeket a **Székely** papirkereskedésében szerzi be,

mert minden diák, minden vásárlásnál
ajándékot kap!

Állami és felekezeti iskola könyvek, füzetek, ceruzák, színes ironok, festékek, aktatás-
kák s mindennemű iskolai felszerelési cikkek legolcsóbb árban raktáron!

Falusi kiskirályok erőszakoskodnak a salontai vámoknál

Erőszakoskodnak a vidékiek a városi vámoknál, amikor szekereikkel Salontára bejönnek, amennyiben sokan megtagadják a vám megfizetését és erőszakkal állítják félre a vámszedőt kötelessége teljesítésének az útjából.

Különösen a váradi vámnál kell valóságos harcokat vívni a vámosnak a vidéki szekerek tulajdonosaival; és ha nem volna erélyes, rátermett ember még a személyi és életbiztonsága is veszélyben forogna.

A múlt pénteken egyik falu elől

járója, hivatalos nagyságára hivatkozva — megtagadta a vámfizetést, sőt a piaci vásár ellenőrről is erőszakosan szállott szembe, úgy hogy a városházára kellett kísérni, ahol végül is befizette a csekély vámdíjat.

Szükség volna a vámsorompók felállítására, — hiszen úgy se kerül sokba — és egyúttal, különösen a váradi vámnál, egy rendőr kirendelése. Elvégre a városnak nem parancsolnak a környék faluinak a hatalmasságai.

Teljesen leégett egy alaszakai város

Az alaszakai Nomé városa teljesen leégett. A tüzet egy kéményből kipattant szikra okozta. Óriási a kár, a városka egész élelmiszerkészlete elpusztult.

Tűz a határban

Tegnap délután tüzet jelzett a toronyőr s a tűzoltóság nyomban kivonult. Kiderült, hogy a határban egy gazdálkodó ismét engedély nélkül gazt égetett. Megindult az eljárás ellene.

Női bársony és filc kalapok,

őszi újdonságok megérkeztek! Szvetterek, pulloverek, zsemperek, gombok nagy választékban, olcsó gyári árban. Előnyomda modern mintákkal felszerelve. Kézimunka kellékek minden ízlésnek megfelelően!

Rubinné, Minerva áruházában

Hangverseny a repülő alap javára

Szombaton este 9 órakor az oradei strandon, kedvező idő esetén a színházban nagyszabású hangverseny lesz a repülő alap javára.

Ezen a hatalmas koncerten, melynek műsorában Wagner, Schubert, Paschil, Csajkovszky remekműveit adják elő, 300 zenész vesz részt.

A méntelep ügye a tanácsülésen

Salonta város tanácsa tegnap délután tartott ülésén elhatározta, hogy a jövő esztendőben öt ménlovat vásárol.

Husz korbácsütést kapott, mert feljelentette a felesége

Ez is amerikai eset és élénken jellemző arra a hatalomra, amelyet az USA-ban az asszonyok élveznek. James Kingsmofe baltimorei kereskedő felesége feljelentést tett férje ellen, akit azzal vádolt meg, hogy megverte. A bíró egy régi marylandi törvényparagrafus alapján megdöbbentő ítéletet hozott: husz korbácsütésre és hat

heti fogházra ítélte a szerencsétlen férjet. A husz korbácsütést a város főterén, nagyszámu közönség jelenlétében mérték a kereskedő meztelenített hátára, majd a szerencsétlen vérző férjet a fogház kórházába vitték, ahonnan felgyógyulása után a börtönbe kerül, hogy a hat hetet le-töltse...

Verekedés egy tulcai kocsmában

Ez év tavaszán egy tulcai kocsmában nagyobb társaság gyűlt egybe, melynek tagjai közül néhányan összeverekedtek. A csendőr jegyzőkönyvet vett fel arról, hogy a kocsmában a megengedett időnél később is nyitva volt s így a verekedésért közvetve a kocsmárosot okolta. Az ügy a salontai járásbíróshoz került, ahol a kocsmáros kihallgatása során előadta, hogy a társaság tagjainak ő italt nem

szolgáltatót ki, hanem illuminált állapotban egy másik kocsmából mentek hozzá. Különben is nem érzte magát bűnösnek, mert nem lépte túl a zárórát. A járásbíróság legközelebb ítélez ügyben.

Két iparos beszélget.

— Miért van kiürve a műhelyedre, hogy haláleset miatt zárva? Ki halt meg?
— A műhely.

Ujból virít az ibolya

Soroca városban ujból nyitott az ibolya és másodszor hoztak termést a cseresznyefák.

A lugoji (lugosi) polgármester indítvá- nyára uccát neveznek el Petőfiről

Dr. Bireescu polgármester indítványt nyújtott be a városi tanácshoz, hogy Petőfi Sándorról uccát nevezzenek el. A polgármester indítványát azzal indokolja, hogy Petőfi szelleme nemcsak a magyarságnak, hanem minden kulturnemzetnek nagy kincse és Lugoj városa kulturális kötelességét teljesíti, ha a nagy költő emlékét megőrökíti.

Nem azonos.

— Na, öregem, berugtunk, berugtunk?
— kérdezi barátságosan a rendőr egy dülöngélő atyától, mire az így válaszol:
— Hogy én berugtam, hupp, azt nem csudálom, hupp, de egy rendőr, hupp, hogy tehet ilyet?

Meleg szeretettel fogadták a hazatérő Schussnigg kancellárt

Bécsi jelentések közlik, hogy Schussnigg kancellár tegnap délelőtt érkezett az osztrák fővárosba, ahol ünnepélyes keretek között fogadták, melegen ünnepelték, hogy Ausztria függetlenségéért harcolt.

Hirdetés nélkül

nincs üzleti forgalom!!!

Hirdessen az Az Ujságban!

Legújabb jelentések

Bécs. Barthou és Aloisi Ausztria függetlenségéről hosszabb ideig tárgyalnak.

Newyork. A Morro Castle elpusztulása ügyében külföldi bizottság indítja be a vizsgálatot.

Budapest. Kialakult az a terv, hogy a Tabánt, ezt a romantikus, de széjjelrombolt városrészt kiépítik. Ép-

pen ezért tervpályázatot hirdetnek az építkezésre.

Genf. Motta, svájci elnököt, aki óriási mértékben a Szovjet felvétele ellen volt, hatalmas szimpátia tüntetésben részesítették. Motta ugyanis a Szovjetet nagy veszélynek tartja a polgári államokra nézve.

Kedvezményes villanyáramot kapnak a mozik

A városi tanács tegnapi ülésén határozatot hoztak arra nézve, hogy az Uránia és Central mozgók kedvez-

ményes ipari áramot kapjanak, olyan formán, hogy a motor által elhasznált áramdíjnak felét fizetik.

Borcea Onisifor lemondott iparbiztosi tisztségéről

Ismeretes, hogy a városi tanács annak idején Borcea Onisifort nevezte ki iparbiztosnak. A tanács tegnapi ülésén Borcea kérte lemondásának el-

fogadását, amit tudomásul is vettek, egyben új iparbiztosnak dr. Coșiu Moise városi ügyészt nevezték ki.

Negyven embert és a férjét megmérgezte egy asszony

Ujvidékről borzalmas bűntényt jelentettek. Pavlovics Milka 40 éves Pavliana községbeli asszony, meghívta 40 rokonát vacsorára s a föltálalt ételeket megmérgezte. Hét ember azonnal meghalt, 14 állapota remény-

telen, a többi súlyos beteg. Az elvetemült asszony a férjét is megmérgezte. Mikor a csendőrség kihallgatták, azt mondta, hogy megszálta az ördög s ezért követte el tettét.

Egy 14 éves tamásdai leány szerelmi regénye ügyességi feljelentéssel

Az oradeai ügyészre bekisértek Nagy Imre 18 éves tamásdai fiatalembert, aki ellen az a feljelentés érkezett, hogy egy 14 éves leány ellen erkölcsstelen merényletet követett el s a „leánya” már két hónapja áldott állapotban van.

A 14 éves leány elmondotta, hogy nagyon szereti Nagy Imrét a fiú is

kijelentette, hogy feleségül akarja venni a leányt. Az ügyészre Nagy Imre kijelentette, hogy bármelyik pillanatban feleségül veszi a leányt. Ezek után nem marad más hátra, mint az, hogy a belügyminisztériumtól fogják kérvényezni, engedje meg a 14 éves leánynak a férjhezmenést. Nagyszerű falusi korkép!

Késsel támadt férjére egy salontai asszony

Szomorú külvárosi történet, mely majdnem halállal végződött

Az élet sok apró történetet termel. Szinte el sem hisszük, hogy nap, mint nap történnek csöndes tragédiák, olyanok, melyek nem kerülnek a rendőrségi krónikába, de amelyekről mégis tudnak, ha kis körben is.

A külvárosoknak talán külön léteik van, hiszen ott napsugaras életörömök helyett inkább bánatfelhők vannak.

Ilyen szomorú az alábbi, melynek két mozgató rugója van, az alkohol és a féltékenység.

Az asszony kissé túlfutott temperamentum, egy adag hisztéria, aki nem tűri, hogy férjé legyen az utolsó szó, ezért napirenden voltak az összeütközések. A férfi viszont nem állt gyakorta a boroskancsó fenekére nézni s bizony nem egyszer alaposan

beszedegelve megy haza.

A kereset elég sovány ahhoz, hogy az asszony állandóan zsörtölődjön férjével, mert iszik. De van még egy ok, mely a ház békéjét feldulja. És ez: a férfi csinos, sikere van a nőknél. Az asszonynak különféle hírek jutnak a fülébe, hogy férje megcsalja, azonban a férj adta a martír szerepét. Szó sincs róla — mondotta — hogy téged megcsaljalak!

Az elmúlt napok egyikén a férj berugva tért haza, a nő éktelen haragra gerjedt. Veszekedtek, majd a harcias asszony felkapott az asztalról egy éles konyhakést és azzal támadt férjére. A férjben felébredt az életösztön s miközben felesége állandóan leszurásról kiabált, kicsavarta kezéből a kést.

A harag még most is tart. Ugy élnek a régi mondás szerint, mint a kutya, meg a macska.

Külváros. Alkohol. féltékenység. Nyomor. A ma tragédiája.

(—)

**Létszámok,
iskolai árkák,
pénztárcák,
aklatáskák,
zárak
Kiss Ernő
szíjgyártónál.**

Nem helyezik el a városi mérleget

Pap József kocsmáros kérte a várostól, hogy helyezték el az udvarából a városi mérleget. A tanács a kérést elutasította.

Érdemes tudni, hogy:

a Kaspi-tó, mely Európa és Ázsia határán van, a legnagyobb tó a világon. Körülbelül akkora, mint egész Németország;

a felnőtt struccmadár magassága nagyobb, mint harmadfél méter, sulya másfél mázsa;

a rovarok csápjaikkal érzik meg a különböző szagokat;

az első pulykát 1524-ben hozták Európába;

egy tonna szénből 10.000 köbláb gázt lehet gyártani;

Kínában a Krisztus születése utáni 400-dik évben nyomtatták az első újságot;

az egészséges szív naponta 92.160-at ver,

a világ legnagyobb virága a Fülöpszigetek egyikén levő Ago nevű tűzhányóhegy oldalán virul 800 méter magasságban. A bimbója akkora, mint egy nagy kelfej, a virágának mikor kinyílt, egy méter az átmérője. Sulya körülbelül tíz kilogramm;

a dohányzó emberek évente körülbelül 6000 millió kilogramm dohányt füstölnek el a föld kerekén;

az Amazon-folyó, mely Brazília északi részén az Atlanti óceánba ömlik, a föld kerekének nemcsak legbővebb vizű, hanem legmélyebb folyója is. Mélysége egyes részein eléri a 120 métert;

az oroszlanfóka az állatkertben naponta tizenöt kilogramm halat eszik.

Tip. „Az Ujság” nyomdája Salonta

SPORT

Egyetértés--NSC

Vasárnap bajnoki mérkőzés keretében kerül össze az oradeai Egyetértés az NSC-vel a salontai pályán.

Testvériség--Törekvés

Ugyancsak vasárnap Oradeán játszik bajnokit a salontai Törekvés a Testvériséggel.

Cluji jelentés közli, hogy a Ferencváros e hó végén Clujon játszik az U. és NAC csapatával. A játszási engedélyt már megszerezték.

A Venus megővta a szombaton elvesztett mérkőzést azon a címen, hogy a CFR csapatában Ströck III. jogosulatlanul játszott.

Ötszáznégyezer néző nézte végig az idén a Középeurópai Kupa mérkőzéseit. És pedig: Ausztriában 161.000, Csehszlovákiában 121.000. Magyarországon 103.000, Olaszországban 100.000, semleges pályán 20.000. Tehát éppen a győztes olaszoknál volt a legkevesebb néző. A góllövő listán a magyar Sárosi és az olasz Reguzzoni vezet 7-7 góllal. A legtöbb gólt a Bologna lőtte. Szám szerint 23 at.

Következtetés.

- Ki az a nő?
- A nevét nem tudom, de nagyon kardos menyecske.
- Miért?
- Állandóan tisztekkal járkál.

Rádióműsor

Szerda, szeptember 19

B u c u r e ș t i

- 20 Előadás
- 20:45 Felolvasás
- 21 Kétzongora
- 21:45 Ének
- 22:45 Cselló

B u d a p e s t

- 2:30 Ilosvay-trió
- 5 Diákfelőra
- 7:50 Olasz nyelvoktatás
- 9 Előadás
- 11:05 Vonósnégyes

Csütörtök, szeptember 20.

B u c u r e ș t i

- 20:15 Felolvasás
- 20:30 Wagner: Tannhauser, opera lemezek

B u d a p e s t

- 7:45 Torna
- 11 Felolvasás
- 1 Déli harangszó
- 2:30 Balalajkenekar
- 5 Ifjúsági előadás
- 6 Előadás
- 6:35 Cigányzene
- 7:50 Előadás
- 9:40 Hangverseny
- 11:50 Cigányzene

Apróhirdetések

JÓKARBAN levő IV. állami elemi oszt. könyvek eladók. I. gimn. oszt. könyvet veszek. Reg. Carol II. (Váradi-ut) 8.

ROMÁNUL beszélő tanuló leányt felveszek. Rubinné Minerva áruháza.

POLOSKA írtást olcsón vállalok. Strada Independenței (Futár-ucca) 6. szám.

Hirdessen az „Az Újság”-ban

Közeledünk a világbékéhez!

A haditudomány napról-napra fejlődik. Tudós agyak folyton újabb és újabb eszközöket találnak fel, hogy az emberiség minél tökéletesebben pusztíthassa önmagát. A legújabb találmány belga eredetű. Neve: elektrobomba.

Olyan gyújtóanyagot tartalmaz, amely

háromezerfokos hőt fejleszt és két és fél percen át ég. Pusztítása tökéletes. A legutóbbi belga hadigyakorlatokon próbálták ki és megállapították, hogy az egyetlen védőszer ellene — homok. Városokban azonban néhány elektrobomba helyrehozhatatlan pusztításokat vihet végbe.

Özönviz zúdult a Ganges partvidékeire

Közel ezer vályogfalu pusztult oda az áradatban Százezer ember áll élelem nélkül

Kalkutta. A Ganges és mellékfolyói borzalmas árvizzel árasztották el a partvidékeit. A dinaporei kerületben 650 négyzetkilométernyi termőföldet öntött el az áradat: 250 községben 6500 ház ment tönkre, 4300 ház rombadőlt. Gaya kerületben 14 falu pusztult el teljesen, míg a turneai kerületben 500

falut tett a földdel teljesen egyenlővé az áradat.

Érdekes, hogy emberélet alig pusztult el, mert a hatóságok, amelyeknek jelentették az árvizet, kilakoltatták a lakosságot az ártérületekről. Mintegy 100.000 ember áll így is betevő fa'at nélkül az elemi csapás miatt.

Időjárás jelentés

Déli légáramlás, nyugaton kevés felhőzet, keleten továbbra is derült. A hőmérséklet alig változik.

Ez történt 24 óra alatt

Săraca. Bokor Sándor olyan nagy mennyiségű szőlőt evett, hogy belehalt.

Lugoj. Pápai István 30 éves munkás kezét a cséplőgép tőből leszakította.

A máriaradnai zarándoklaton 600 zsebtolvajlás történt.

Timișoara. Veseli Pál felakasztotta magát, mert kirabolták.

Galați. Teodor Maxim gazdát lőtte Talasman Vasile egyetemi hallgató, mert leányát nem adta hozzá feleségül.

Oradea. Oprea János tasnádi legényt 6 hónapra ítélték, mert egy páncsizmát lopott.

Baia Mare. Körösi Vince mesterembert Pesteá biharmegyei község bírája éjnek idején igazoltartat. Körösi kését beleszurta a primárba, egyhavi fogházat kapott.

Román, francia, német és angol nyelvekből órákat adok, mérsékelt díjazással;

háznál, vagy lakásomon, biztos és gyors sikerű gyakorlati módszerrel. Rendszer és magántanulók naponkénti oktatását, valamint a gyorsírást tanítását is elvállalom. Értekezni lehet Str. Regina Maria (Aradi-ut) 1. sz. alatt, délelőtt.

EGY kétlámpás rádiót megvételre keresek. Cim a kiadóban.

Régi és új előfizetőink

10 kottát kapnak ingyen!

Egyetlen feltétel: az utolsó havi előfizetési nyugtáját küldje be Moravetz Testvérek r.t.

zeneműkereskedésnek Timișoara. A nyugtát a kottákkal együtt visszakapja.

Moravetz Testvérek R. T. zeneműkereskedése Timișoara. Az ország egyetlen szaküzlete.

Minden kottát gyorsan, legolcsóbban szállít.

Kotta jegyzéket ingyen küldünk.

Egy tanácsos aki elmaradt napidiját kéri

Tóth István, Salonta városnak egy volt tanácsosa beadványt nyújtott be, melyben régebbi időről elmaradt napi díjának kiutalását kérte. A tanács a kérelmet minden további nélkül elutasította.